

FLEŠ

ČTVRTEK 19. LISTOPADU 2009

Exkluzivní rozhovor s Petrem Břízou Fantomas na Famufestu

Z Albertova na Národní, jako tenkrát a přece poprvé

Praha - Vyrazily jsme pro jistotu dřív. Dvě studentky, zvědavé, jak se před dvaceti lety v Čechách narodila demokracie. Události sedmáctého listopadu známe jen z vyprávění, jsme totiž jen o pár okamžiků starší než ony.

Kolem tři čtvrtě na tři už se tlačíme pod pódiem na Albertově, kde tehdy všechno začalo. A dochvilnost se nám vyplácí. Za zády máme v zápětí tisíce lidí. Na zimních kabátech jim svítí česká trikolóra. Většina z nich protentokrát nechala politiku doma a nasává slavnostní atmosféru. Lidé vzpomínají. Přesto se našla hrstka, která politiku doma nechat neuměla. Nad hlavami nám tak vlají transparenty současnou situací zesměšňující nebo odsuzující.

Na opentleném pódiu se střídají iniciátoři tehdejší revoluce. Bývalý student Šimon Pánek za sebe nechává mluvit hosty – Čiňňanku a Rusa, kde demokracie ještě zůstává světlelem na konci tunelu. Má totiž dojem, že jejich hlas je momentálně důležitější než ten jeho. Z mikrofonu se line čínština a davem se přehání vlna smíchu. Nikdo netuší, jestli překlad bude, nebo ne. Naštěstí překlad byl.

Pozice na předních místech u pódia se nám nevyplácí, jak jsme si zpočátku myslely. Dav udělá čelem vzad, dává se do pohybu a my se ocitáme na jeho konci. Do průvodu se proti své vůli zapojují i cestující tramvaje číslo 24. Dav ji zcela pohlcuje.

Po výstupu na Vyšehrad se zastavujeme. Nevejdem se totiž do vstupní brány. „Zase fronty! Zase fronty!“ křičí někdo. Vytahuje klíče, zvoní a volá: „Vaše klíče jsou moje klíče.“ Ostatní berou jeho výkřiky s úsměvem.

Mimo mísu je i paní v černé pláštěnce s rudým srpem a kladivem na prsou. Spolu s nechápavými pohledy ji zaháníme slovy: „Vy jste si asi spletla průvod!“ Už ve Vratislavově ulici nás smích opouští. Slyšíme totiž nepřijemný dusot. Otáčíme se, ale nebezpečí nevidíme. Ten nepřijemný zvuk nás dohání až o ulici dál. Vydává ho černá skvrna burácějící: „Odpor! Odpor!“ Chytáme se za ruce a ustupujeme ke straně ulice. Národní odpor se dostává do středu a přihlížející se brání: „Táhněte domů, neonacisti!“ ozývá se sborově. Zářivě žluté vesty antikonfliktního týmu, které nás po celou dobu doprovázejí, jako by se vypařily. Přidáváme do kroku. Na nábřeží

vidíme zásahovou jednotku a padá nám kámen ze srdce.

U Vltavy pak chytáme „tunel demokracie“, třináctimetrový tubus vystihující podle jeho tvůrců současnou situaci. Spolu s ním dorážíme do bezpečí Národní třídy. Dozvídáme se, že tu řádila Dělnická strana, ale policie už ji zpacifikovala. Teď ulici naplno ovládla koncertní atmosféra. Chceme se dostat co nejbližší pódiu, a tak za zpěvu československé hymny v podání Dana Bártý podlézáme obrovskou napříč položenou českou vlajku.

Před desetitisícový dav přichází Václav Havel. Právě na něj tu všichni čekáme. Na symbol listopadu 1989, který se pro tuto chvíli pasoval do role pouhopouhého kytaronosiče. „Kromě nosiče kytary jsem i občan. A jako občan spoléhám na vás,“ říká a nástroj předává americké písničkářce Joan Baez.

Dav spolu s ní zpívá We shall overcome a my tušíme, že ačkoli celý letošní 17. listopad provází pochyby nad tím, jestli jsme se opravdu dostali tam, kam jsme chtěli, po dvaceti letech jsme přece jen o něco dál než tenkrát.

ELIŠKA NOVÁ,
ANETA ŠTEFÁNKOVÁ

Spory Jana Krause a ČT se stupňují

Praha – Neshody mezi moderátorem Janem Krausem a Českou televizí nekončí. Po nedávných ostrých výměnách názorů s Radou ČT se pustil do programové ředitelky Kateřiny Fričové. A to v době, kdy se rozhoduje o prodloužení smlouvy talkshow Uvolněte se, prosím!, která může ohrozit budoucnost pořadu.

Fričová se údajně už rok snaží protlačit do Krausova pořadu jako hosta bývalého náměstka ministerstva spravedlnosti Romana Poláška. Ta s tímto tvrzením nesouhlasí. Poláška prý pouze navrhovala a to víc jak před rokem.

Hosty do talkshow běžně vybírá dramaturgyně Simona Matásková. Pokud by do její práce měla zasahovat ČT, skončila by tak podle Krause svoboda pořadu.

Poláškovu účast Kraus zamítl, protože nebyl vhodným hostem. Kolem jeho osoby panuje podezření, že ovlivňoval vyšetřování v případě katarského prince, obviněného z pohlavního styku s nezletilými dívkami. Nestandardní je i odměna 9 000 Kč za hodinu, kterou Polášek dostává od podniku Lesy ČR.

Není to poprvé, co se Jan Kraus s vedením ČT neshodl. V říjnu ho někteří radní kritizovali za nevyváženost, když ve svém pořadu nechal hovořit Helenu Vondráčkovou o jejím soudním sporu s Martou Kubišovou. Do téměř desetiminutového monologu tehdy vůbec nezasáhl.

„Pokud mělo jít o sdělení veřejnosti, jak to bylo doopravdy, tak mi v tom chybělo vyjádření

druhé strany,“ uvedl pro Lidové noviny radní Josef Pavlata.

Celý spor provázela ostrá slova. Kraus nazval některé radní pitomci, ti ho poté vyzvali, aby opustil ČT.

Roztržce s radou předcházely v létě Krausovy protesty proti neodvysílání několika repríz jeho pořadu. Jednalo se o díly, kde se členka Strany zelených Kateřina Jacques pokusila definovat pojem biomasa nebo kde primátorka Chomutova Ivana Řápková obhajoval svůj kontroverzní postup vůči neplatčům. „Tohle na mě působí dojmem, jako kdyby v ČT začínal mít někdo politické zájmy,“ podotkl tehdy Jan Kraus a hrozil svým odchodem z televizní obrazovky.

PETR ŠTĚPÁN

VZHŮRU NA ALBERTOV. Tisíce převážně mladých lidí se vydaly ve středu na pražský Albertov, odkud vyrazil průvod k výročí dvaceti let sametové revoluce. FOTO: FRANTIŠEK GÉLA

Zavření Guantánama se posouvá na neurčito

Washington – Americký prezident Barack Obama se v rozhovoru pro stanici Fox News vyjádřil, že uzavření věznic v Guantánamu se pravděpodobně zpozdí. Původní termín byl stanoven na 22. ledna 2010, náhradní datum zatím Obama neurčil. Už delší dobu se tušilo, že vše nepůjde podle plánu, teprve teď to ale prezident oficiálně připustil.

Obama si po svém nástupu do úřadu vytyčil uzavření Guantánama jako jeden z hlavních cílů. Už od začátku svého fungování věznic zvažovalo silnou kritiku. Na věznic

se totiž až do roku 2006 nevztahovala Ženevská konvence, a tak zde byli drženi i lidé, proti nimž nebyla vznesena žádná obvinění. Obamův záměr zrušit trestnici sklídl vesměs pozitivní ohlasy, mnozí ale namítali, že jde o příliš smělý plán. Teď se tato obava naplnila.

Zpoždění zapříčinil především problém, kam umístit zbylých přibližně 220 zadržovaných. Kongres Spojených států sice v říjnu tohoto roku schválil přesun vězňů na půdu USA, kde budou postaveni před civilní soud. Veřejnost tomu však

není příliš nakloněna. Stejně tak jako někteří senátoři, kteří odmítají poskytnout potřebné finance.

Americký ministr spravedlnosti Eric Holder minulý týden rozhodl, že pět obviněných ze zosnování útoku 11. září 2001 stane před soudem v New Yorku. Prohlášení okamžitě vzbudilo ostré reakce. Veřejnosti se v první řadě nezamlouvá, že budou podezřelí souzeni podle amerického právního systému. Prezident Obama naopak Holderovo rozhodnutí plně schvaluje.

TEREZA JANÍKOVÁ

POČASÍ FLEŠE
Je nám jasno 17 °C

VOLBY DO AKADEMICKÉHO SENÁTU
25.–27. 11. 2009

FLEŠ

Komunismus nejsou jen fronty na banány

Klíče už dobrých 20 let zase visí jen na věšáku, karafiáty nahradily růže a „mejdlíčka“ zanikla v konkurenci dalších cukrovinek. Zkrátka dvacet let od pádu komunistů je za námi, je čas na první „sčot“. Není důležité, jakou úspěšnost má naše demokracie, jako spíše fakt, že za pár let již nejspíš nebude nikdo vědět, za co se zde v sametové revoluci vlastně bojovalo. Václav Havel v jednom z rozhovorů uvedl, že „to chce opravdu až tu třetí generaci, která doma nezažila atmosféru strachu a hrbení páteře.

Lenka Lokvencová
komentátorka
MF FLEŠE

Teprve jejich děti budou vyrůstat v jakémisi normálním klimatu.“ Jen málokdo si však uvědomuje, jakým způsobem právě tato „třetí generace“ celou věc chápe. Nebo přesněji řečeno nechápe.

Ač se to mnohým zdá zcela nemyslitelné, děti dnešních základních škol mají o době před rokem 1989 povědomí mizivé, nebo spíše žádné. „Komunismus? Jo, to bylo jak se stálo na banány!“ odpoví vám polovina z nich. Další se ještě zasmějí nad oslovením soudruhů a soudružku a zavzpomínají na to, jak jim dědeček vyprávěl o chutných pářících, co prodávali v prvomájovém průvodu. Pouze pět až šest žáků mřelo alespoň ponědtí, že trest smrti byl zrušen až v roce 1990, že být podnikatel v době komunismu znamenalo být nepřítelem státu a že stranické hodnocení provázelo studenty jako cejch celý jejich život. Jména Milady Horákové či Rudolfa Slánského, na

ty snad je lepší se ani neptat.

Tak toto je prosím ta „třetí generace“, do které vkládá naděje nejen náš bývalý prezident. I mnozí další doufají, že se komunistická etapa českých dějin už nikdy nebude opakovat. O to větší je rozhořčení, když se dozvíte, že strana Mladých komunistů čítá na stovky členů a strana KSČM získává ve volbách stále téměř 13 % voličů. Čím to však je, že i přese všechno si udržuje stále více a více příznivců? Je to snadné, lidé zapominají a ti, kteří nemají co zapomenout, neznají. Škol-

ní osnovy totiž o komunismu neučí. Na jednu stranu se školy hájí, že se to v hodinách dějepisu nestihá a pokud by na něj čas zbyl, objeví se tu náhle překážka – fakt, že historie mladší 50 let není ověřenou historií, protože nejsou ještě otevřeny archivy, a tudíž by se o ní nemělo ani učit.

Pokud tedy počítám správně, informace se dostanou na povrch někdy okolo roku 2039. Další dva roky bude trvat příprava osnov a učebnic a teprve někdy o 5 let později budeme moci říci, že studenti mají o této době alespoň povědomí. Výborně, jsem zvědavá, jestli se tato generace opět nebude učit pouze o Leninovi a Marxovi, zatímco Masarykovo jméno bude z učebnic vyškrtáno. Opravdu je tohle to, o co stojíme? Pokud se to totiž nezmění, bude dál pro dnešní mladou generaci komunismus jen fronty na banány a společně s nimi „soušky“ učitelky.

Čína má novou hračku, Obamu

Co všechno by Čína musela udělat, aby Baracku Obamovi zamrzl úsměv a aby jí místo otevřené dlaně nastavil nohu? Plivnout do té otevřené natažené dlaně jako už tolikrát v minulosti? Narážet na rasu a otroctví předků nejmocnějšího muže planety? Ne, i to už tady bylo a nestačilo to. Už to vypadá, že ta ruka natažená směrem k Východu tady zůstane stejně dlouho jako Východ sám. Nebo jako Obama sám?

Anna Chudobová
komentátorka
MF FLEŠE

Uvědomme si ale, že ta natažená ruka, kterou jsme dřív Číně nabízeli pomoc, dnes nabízí něco úplně jiného. Čína naší pomoc nepřijala jen tak bez výhrad a podmínek ani ve chvíli, kdy ji jako začínající hráč na světovém poli opravdu potřebovala. Co nás tedy vede k myšlence, že teď, jako silná a každou vteřinou rostoucí ekonomika, stiskne ruku, která nabízí nejen spolupráci, ale i plno závazků a požadavků? Možná doufáme, že s rostoucí ekonomikou vzroste i čínský smysl pro zodpovědnost. A doufáme v to tak silně, že si raději ucpáváme uši před tibetskými disidenty a zavíráme kanceláře před dalajlámou. Doufáme, že Čína si nevšimla, jak daleko se posunula a jak silným hráčem se na globální ekonomické šachovnici stala. Jenže ona si dobře uvědomuje, že už není žádným pšším, ale minimálně věží a troufale otevřeně útočí i na pozici královny. Potenciál k růstu rozhodně má.

A taky dobře ví, že zatímco sama roste a jüan musí uměle oslabovat, kurz dolaru padá sám od sebe. Americe se za poslední rok několikrát povážlivě zakymácela bedna s číslem jedna pod nohama, a tak teď její nabízená ruka vypadá spíš jako volání o pomoc než jako nabízená podpora. Rusko i Evropa mají svých problémů dost, a proto zbývá jediná alternativa, která se dlouhou schovávala za svou velkou zdí. Teď zpoza ní vystrkuje ostré zuby a brousí si je na světové trhy. A Amerika se dobrovolně nabízí jako první oběť ve věře, že ji Čína jenom požváká a zase vyplivne, zatímco ostatní ožere na kost. Jen pozor, aby první holá kost nezbyla právě z té podané ruky.

Co také ale Americe zbývá, když ji Čína drží

Svět jednou čeká na Ameriku, která je výjimečně pozadu za ostatními, a Čína si užívá, že je naopak napřed.

v šachu obrovským státním dluhem, který budou platit nejen vnuci dnešních produktivních Američanů ale i jejich praprapravníci? Mazat med kolem úst, oprašovat, neprovokovat a za pár desítek let si Amerika možná znovu odkoupí svou nezávislost na Číně. Do té doby ale adie výchovné pohlavky.

Po singapurské konferenci to dokonce vypadá, jako by si obě země vyměnily role. Na jedné straně Barack Obama, neschopný přesvědčit kongres, aby schválil zákon umožňující obchod s emisními povolenkami, velice vítá schvalování smlouvy o uhlíkových zplodinách ve dvou krocích – nejprve nezávazně a závaznou část odsunout až na „lepší zítřky“. Na druhé straně čínský prezident Chu Ťin-tchao vyzývá nejvyspělejší země k drastickým redukcím emisí. Že by nová image? Nebo se na vrcholcích Himaláje přeci jenom zachytila špetka globální zodpovědnosti? Ani to, ani ono. Svět jednou čeká na Ameriku, která je výjimečně pozadu za ostatními, a Čína si užívá, že je naopak napřed. Dá-li se ovšem naprostý nedostatek financí běžných lidí na nákup aut považovat za „bytí o krok napřed“.

Co z toho ale plyne pro nás Evropany? Smutný fakt, že Barack Obama nás odložil jako ošoupanou, zastaralou hračku, když dostal na hraní něco lepšího, Čínu. Nebo naopak. Jen jestli ale v Americe vědí, že čínské hračky sice vypadají velice lákavě, ale obvykle se rychle rozbijí. A stejné tak křehkým se může ukázat i vypočítavé americko-čínské přátelství. Navíc Čína byla původně ruskou hračkou, nemohlo by se teď tohle velké dítě nashvat, že mu ji někdo ukradl? Na Rusko jakoby se náhle zapomnělo. Už nechceme, aby se objevila další zeď, která na půl století, nebo i na delší dobu, rozdělí Východ a Západ na dvě poloviny. Ta čínská je na to zhavou kandidátkou, a proto přes ni už teď naprahujeme ruce, aby na nás Východ nezapomněl. A máme s tím plné ruce práce.

Z pohledu Číňanů by nejspíš bylo lépe bez Ameriky, nebylo by ale lépe bez Obamy. Obama pro ně není symbolem nechápajícího západního světa, ale právě onou podanou rukou. Kdyby na jejím druhém konci ale nebylo rameno Spojených států, těžko říct, k čemu by Číně ta natažená ruka byla. A zatímco Obamu popularita v zemi Chuan-che a Jang-c'-ťiang stále roste, popularita v jeho vlastní zemi vytrvale klesá. Možná, že zanedlouho se stane relevantní otázkou jeden z mnoha absurdních dotazů čínských studentů na Baracka Obamu: „Nechtěli byste být raději prezidentem Číny?“.

MLADÁ FRONTA FLEŠ

Vydává FSV UK, Smetanovo náměstí 6, 110 00 Praha 1,

Šéfredaktor:

Adam Plechatý (adamplechaty@centrum.cz)
Editoři: Anna Kotová, Eliška Nová, Marta Bukovská, Jan Barák
Korektoři: Tomáš Bystrý, Andrea Berniová, Kateřina Součková, Michal Býček
Art director: Mgr. Jaroslav Slánek
Autoři: Eliška Nová, František

Géla, Petr Štěpán, Kateřina Ciborová, Aneta Štefánková, Alena Neubauerová, Tereza Janíková, Jan Vávra, Lenka Lokvencová, Lukáš Pečeně, Anna Chudobová, Petra Budniková, Jan Ressler, Magdaléna Medková, Jana Skopcová, Lenka Davidová, Veronika Šinková, Josef Švejdla, Petra Doležalová, Lucie Nevřklová, Václav Lang, Jan Barák, Michal Býček
Nic se nevrací a vše se upravuje a cenzuruje.

Z Chomutova do Plzně a zpět

Chomutovská primátorka Ivana Řápková, plamenná bojovnice proti neplatěním, se dostala do snad již tradiční situace českého politika. V souvislosti s kauzou na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni byla obviněna, že je držitelkou akademického titulu Mgr. neoprávněně.

Místo toho, aby lvice v boji se zneužiteli státního systému davek byla lvicí i v otázkách své politické kariéry, místo toho, aby jednala břitce a rychle tak, jako v případě odvolání ředitele chomutovského zooparku poslance za zelené Přemysla Rabase, se stáhla do pozadí a několik dní ml-

žila. Poté, co se před ní vytvořila mlha dostatečně hustá, vystoupila z ní a zpoza operu zkritizovala a obvinila kdekoho z politických špinavostí a z touhy zastavit její slibně se rozvíjející kariéru, jak na poli vnitrostranickém, tak na poli vnitrostátním. Právnickou fakultu dokonce zažalovala s odůvodněním, že škola má ve svých vnitřních záležitostech nepořádek, což nutno přiznat má.

Je ovšem s podivem, že dáma přímo tak jako Řápková, nechce ukázat veřejnosti svou diplomovou práci a poměrně nepřírozeně si nepamatuje, kdože jí to zkoušel ze všech těch předmětů, které by coby regulární studentka musela

Petra Budniková
komentátorka
MF FLEŠE

absolvovat. I laikovi, který nikdy nestudoval, je jasné, že si opravdu takto vyříznutá dáma nemůže pamatovat všechno, ale stejnému laikovi je její zapomnělost velice podezřelá. Ne snad že by nutně diplomová práce musela být její chloubou, že by to nutně musela být práce na nejvyšší akademické úrovni, ale když někdo takovou

práci obhájí, asi pak nemá problém s tím, aby tutéž práci ukázal v podstatě na přání veřejnosti.

Pachut' po jednání Řápkové zůstala evidentně i vedení její mateřské ODS, která se raději nevyjadřuje, chápající, že hvězda chomutovské primátorky je stále ještě na vzestupu. Bylo by politicky nepravdivé si jí zpřeházet. A pokud se zničí sama, tak dobře.

Počkáme tedy na vyjádření oficiálních orgánů, které budou rozhodovat, zda Řápková je nebo není magistrou oprávněně. Ale kauza přibývá a tento konkrétní případ jen potvrzuje, že úroveň reagování českých politiků, je stále stejně ubohá.

Exkomunista bude reprezentovat Česko

Po dlouhých tahanicích se čeští politici dohodli na novém českém eurokomisaři. Stane se jím Štefan Füle, současný ministr pro evropské záležitosti. Poté, co se zdálo, že se naši potentáti snad na žádném jménu neshodnou, jsou všichni rádi, že se povedlo. Nad výběrem ale ze strany veřejnosti vládnou rozpaky. Füle má totiž za sebou minulost v komunistické straně a dokonce vystudoval prestižní diplomatickou univerzitu v Moskvě.

Češi již letos v Evropské unii předvedli tolik hloupostí a trapných okamžiků, že nominování člověka s komunistickou minulostí na pozici jed-

ného z nejdůležitějších českých politiků působí jen jako závěrečná tečka za podivným rokem. Pokud by se eurokomisařem stal Jan Švejnar či kdyby na své pozici zůstal Vladimír Špidla, prokázali by naši politici více citu. Švejnar by jako známý světový ekonom zvládl práci v Evropské komisi jistě důstojně, navíc by dokázal, že se Češi zbavují svého komplexu z krajanů žijících v cizině. Špidla zase dokázal, že umí pracovat a přitom na sebe neustále neupozorňovat, což je u českého politika jistě velké pozitivum.

Füleho nominace není úplně krok špatným směrem. Má totiž za sebou bohatou diplomatickou mi-

nulost, pracoval i jako velvyslanec České republiky v NATO. Široká veřejnost navíc příliš nezná jeho pracovní úspěchy, a tak by bylo hloupé ho předem odsuzovat. Ale zpráva, kterou jsme jeho vybraním Unii poslali je jasná a říká, že nemáme mezi sebou elitního odborníka, který by kdysi neobcoval s komunisty. Přitom již vyrostla generace elitních vědců, ekonomů i diplomatů, kteří komunismus buď vůbec nezažili, nebo ho ještě nebyli schopni nasát. Situace v Čechách je ale taková, že na všechny důležité pozice si vybíráme lidi, kteří nějaký ten škraloup ve své minulosti mají. Například v současné české vládě, tolik podporované

veřejnosti, se najde jen pár jedinců, kteří před revolucí rudou knížku nevlastnili.

Jistě, to že někdo kdysi byl v komunistické straně neznamená, že by byl nějak morálně pokřivený. Nikdo neznáme důvody, proč Štefan Füle do strany vstoupil. Pravděpodobně ho k tomu, tak jako většinu, vedly důvody zcela jiné, než ideové. Navzdory tomu je to ale bývalý komunista. A dvacet let po sametové revoluci by bylo vhodné do vysoké funkce v Evropské unii poslat někoho, kdo má své svědomí demokrata čistě.

LUKÁŠ PEČENĚ
komentátor MF Fleš

Festival otevře Galimatyáš

Praha – Předpremiéra ryze osobitého snímku Galimatyáš dnes v pražském kině Světozor slavnostně odstartuje už 12. ročník Festivalu francouzského filmu. Filmoví nadšenci se tak od 19. do 25. listopadu mohou seznámit s průřezem francouzské kinematografie posledního roku. Kromě Prahy bude festival uveden i v dalších 7 městech, celkově pak ve 14 kinech po celé České republice.

Zahajovacího večera se zúčastní i sám režisér komedie Galimatyáš Jean-Pierre Jeunet, českému publiku známý především jako tvůrce Amélie z Montmartru. Vedle tohoto snímku o nevšední vzpouře proti zbrojnímu průmyslu představí festival další 4 předpremiéry filmů oceněných mezinárodní kritikou. Jedním z lákadel letošního ročníku je i režisérský počín Jacquesa Audiarda Prorok, který získal Velkou cenu poroty v Cannes a bude zastupovat francouzskou produkci na udělování Oscarů. Neméně atraktivní podívanou připraví hororové drama Antikrist od kontroverzního dánského režiséra Larse von Triera, který vzbudil v Cannes bouřlivé reakce. Véronique Le Bris z časopisu Première tvrdí: „Vizuálně je Antikrist omračující. Nabízí totiž zrcadlo, ve kterém se může každý konfrontovat se svým rozumem a se svými pudy. Antikrist je významný a nepohodlný film.“ Na plátně se objeví i animovaná Panika v městečku či zfilmo-

FILM GALIMATYÁŠ. Zoufalci v čele s Danym Boonem se pokouší pomstít celému zbrojnímu průmyslu. FOTO ARCHIV

vaná adaptace oblíbené dětské knížky Mikulášovy patálie.

V soutěžní kategorii Výběr české kritiky se 10 dosud neuvedených filmů popere o cenu diváků. Sekce Panorama nabízí koprodukční filmy, které zavedou publikum za hranice Francie, například do prostředí latinskoamerických gangů v díle La Vida Loca. Režisér tohoto do-

kumentu Christian Poveda za své neúspěšné pátrání a humanistické přesvědčení zaplatil životem, a tak se diváci setkají s autentickou a působivou výpovědí. Žhavou novinkou je pasáž Ciné classique, která nabídne filmy legendárních režisérů Alaina Resnais a Françoise Truffauta. Na závěr festivalu bude lehkým osvěžením Večer krátkých filmů.

Rok od roku populárnější a navštěvovanější přehlídka filmů ze země galského kohouta zaručuje i letos bohatý program, množství novinek a zajímavé hosty. Na závěrečném promítání snímku Prorok nebude chybět ani talentovaný herec a hlavní aktér filmu Tahar Rahim.

**LENKA DAVIDOVÁ,
VERONIKA ŠINKOVÁ**

Pedro, céčka a bony znovu ožívají v GoJa Music Hall

ZKOUŠKA PÍSNĚ POUPATA. Když se podaří, co se dařit má...

FOTO PETRA DOLEŽALOVÁ

Praha – První český „hit muzikál“ je na světě. V Holešovické pyramidě měly v sobotu 14. listopadu oficiální premiéru Děti ráje. Jedná se o typicky komerční představení, které už během svých předpremiér přilákalo tisíce diváků. Právě letos, kdy si připomínáme výročí 20 let od sametové revoluce, byl projekt Sagvana Tofiho (autor libreta), Viktora Mráze a Michala Bělouška (producenti) konečně doveden ke konci.

Děj první poloviny představení se odehrává právě v 80. letech a diváci mohou zavzpomínat na klasické atributy dřívějších let. S tím jsou samozřejmě spojené i hity Michala Davida a kapely Kroky. Nechybí písně jako Decibely lásky, Céčka, Vůně ženy, Colu, pijeme colu a další. Diváci si mohou ještě před tím, než usednou do hlediště, zakoupit ve foyer například plastová céčka, síťovku nebo u překupníka bony, které vymění u baru za drink.

Děj muzikálu nás zavede do malého města Bičovice, kde se mladý Michal zamiluje do své spolužačky Evy, která je hvězdou nejen třídy, ale i diskotéky. Michal ví, že na takovou dívku nemůže při svém postavení outsidersa ani pomyslet.

Ovšem během hry zjistíme, že to tak nemůže být. Jejich lásku však ukončí Michalův odjezd s rodiči do Austrálie.

Po přestávce se ocitáme opět v Bičovicích, ovšem o 20 let později. Michal se vrací i se svým dospělým synem do svého města a dozvídá se o Evě, která je sama a vychovává dceru Báru. Oba děje se navzájem prolínají jednou písničkou, kterou Michal složil Evě z lásky a díky níž vzniknou velká nedorozumění.

Tento muzikál je často přirovnáván ke slavnému Mamma Mia! Už teď můžeme říct, že výraznými postavami jsou Lukáš Vaculík a Sagvan Tofi, které alternují neméně zdatní Braňo Polák a Martin Zounar. Ale nejsou to jen tyto čtyři profesionálové. Renomovaný režisér Petr Novotný (Jesus Christ Superstar, Bídníci, Miss Saigon) dal šanci velmi mladým lidem včetně neherců.

Tvůrcům jde hlavně o to, aby se diváci přišli do divadla zasmát, uvolnit a také zazpívat notoricky známé melodie.

GoJa Music Hall, Praha – Holešovice, čt - pá 19:00, so 15:00 a 19:00, ne 15:00

PETRA DOLEŽALOVÁ

O listopadovém probublávání

Praha – Čerstvě vydané deníkové zápisky Vyhrabávačky novinářky Ireny Gerové, které nakladatelství Paseka představilo 12. listopadu v Galerii Montmartre, dávají čtenářům možnost nahlédnout do mikrosvětů onoho velkého československého příběhu z let 1988–1989. Součástí knihy je i CD s dosud nepublikovanými rozhovory s V. Havlem.

Deník není jen chronologickým záznamem politických událostí, zachycuje především společenskou atmosféru předrevolučních měsíců. Irena Gerová, která v té době pracovala jako kulturní redaktorka Svobodného slova, chtěla zachytit fungování redakce v nesvobodných poměrech. Svými postřehy ale dokázala zachytit mnohem víc. Od důležitých kulturních událostí, protirežimních demonstrací, až po běžný život občana v rozkládajícím se komunistickém Československu. Vyprávění Ireny Gerové je obohaceno o výpovědi osobností, které se podílely na pádu totalitního režimu. Jeden z nejdůležitějších záznamů je např. „boj“ o balkón

v budově Melantrichu či objasnění onoho „setkání-nesetkání“ Václava Havla s Miroslavem Štěpánem při příležitosti 30. výročí založení Divadla Na zábradlí. Tyto vyhrabávané staré příběhy, které po dvaceti letech ožívají a vyplouvají na povrch, se dnes dostávají do nových souvislostí.

Název knihy vysvětluje jeden z rozhovorů Ireny Gerové s Václavem Havlem, který chápe vyhrabávačky jako „dvacet let staré příběhy, jež najednou ožívají a dostávají v aktuální situaci nový kontext“. Nakladatelství Paseka vydala deník k příležitosti 20. výročí pádu komunistického režimu, tedy tři roky po smrti autorky. Publikace vyšla především z iniciativy Richarda Krause (bratr I. G.) a Jana Rejžka. „Věděl jsem, že si Irena píše deník, každý píše deník, ale když jsme to teď s Honzou vyhrabali, zjistil jsem, že se s tím dá něco dělat. Nikdo to nepříkrašluje, je to syrové, přesně takhle to Irena viděla, ale já nevěděl co s tím, a tak jsem zavolał Honzovi Rejžkovi,“ řekl Richard Kraus. **MAGDA MEDKOVÁ**

Rockové oratorium k 17. listopadu

Praha – V rámci festivalu Festa Academica 2009 se pod záštitou Václava Havla od 16. do 23. listopadu uskuteční v Praze a Pardubicích celkem sedm koncertů sborové i vokálně instrumentální tvorby.

Dne 17. listopadu přímo v centru oslav, na piazzetě Národního divadla, zaznělo rockové oratorium Eversmiling liberty dánských autorů Jense Johansena a Erlinga Kulberga. Tato skladba zpracovává příběh Judy Makabejského, vůdce židovského povstání z druhého století před občanským letopočtem, který se postavil proti násilnému počtení Židů a se svým vojskem nakonec zvítězil. V libreto je zdůrazněna odhodlanost Makabejců bojovat za svobodu i národ.

V oratoriu účinkovalo skoro tři sta zpěváků ze studentských sborů z celé České republiky. Jako sólisté vystoupili Michaela Račáková a Jakub Dryml, sbor i rockovou kapelu vedl pražský sbormistr Libor Sládek.

Před koncertem měli možnost říct pár slov Jens Johansen a signatář Charty 77 Jan Ruml. Vystoupit měl i Václav Havel, který se ale nedostavil, přítomným

SBOR PŘED NÁRODNÍM DIVADLEM. Muzikanti oslavili výročí zpěvem.

FOTO JIŘÍ SKOPAL

proto zaslal alespoň vzkaz. Proslovy však rušil hlučný program na Národní třídě a příslušníci Dělnické strany, kteří měli shromáždění pár metrů od piazzetty.

Dirigent Sládek, který byl podle svých slov po koncertě ještě v transu, uvedl: „Eversmiling liberty je o svobodě a o vítězném boji za svobodu. Není

Revoluční FamuFest 2009 s Fantomasem

Praha – Již 26. ročník filmového svátku studentů FAMU se uskutečnil v pražském divadle Archa 12.–15. listopadu. Diváci měli možnost zhlédnout přes sto filmů v soutěžních i nesoutěžních blocích, posoudit kvalitu nerealizovaných scénářů a fotografických prací studentů, navštívit řadu přednášek a seminářů a večer si oddechnout od filmového maratónu poslechem hudebních kapel.

Festival odstartovali členové divadelního sdružení VOSTO5 spolu s maskovním celém akce Fantomasem promítáním nového absolventského filmu FAMU Zoufalci, který shodou okolností ten samý den vstupoval do kin. Fantomas jakožto symbol FamuFestu 2009 nebyl vybrán náhodou. „Filmová figurka, která je vždy o krok napřed a jež oplývá nejlepšími technologiemi, předeslala „revoluční“ změny, kterými by se akce ráda pokusila o větší konkurenceschopnost v evropském měřítku a zpřístupnění širší veřejnosti,“ říká Martin Melichar z produkčního týmu. Novinkami byly především všechny filmy opatřené anglickými titulky, sobotní promítání v HD kvalitě a zdarma poskytovaný katalog představující všech jedenáct kateder FAMU s rozhovory s jednotlivými pedagogy.

Tři poroty, ve kterých zasedali mj. Dana Hábová, Čestmír Kopecký či Karel Císař pak rozhodly o rozdělení šestnácti cen. Přinejmenším revoluční bylo to, že se porotci rozhodli využít svého práva cenu neudělit, a to dokonce dvakrát. Sošky Fantomase za experimentální film a realizovaný scénář tak zůstaly bez majitele. Největšího uznání se dočkal vtipně pojatý film Roma Boys Rozálie Kohoutové o lásce dvou romských chlapců, a to v kategorii nejlepší film, nejlepší dokument a cena Dagmar Tábořské. Obdiv poroty si zasloužil také Alda Viery Čákanyové o ženě postižené Alzheimerovou nemocí, který upoutal především svou syrovostí. V kategorii nejlepší zvuk zaujaly Vteřiny Pavla Kovaříka. Začínající filmaři obdrželi kromě zmíněné sošky Fantomase také akreditace s ubytováním na festivalech v Karlových Varech, Uherském Hradišti nebo Jihlavě, kde se budou v příštím roce vítězné snímky promítat.

JANA SKOPCOVÁ

Rockové oratorium k 17. listopadu

tedy větší symboliky než provést toto dílo právě 17. listopadu, ať už z důvodu události z let 1939 a 1989. Není ani lepšího prostoru než u Národního divadla, které si Češi sami postavili, a u Národní třídy, kde se vše před dvaceti lety odehrálo.“

KATEŘINA CIBOROVÁ

Další tragické představení českého fotbalu

Reprezentace prohrála s Ázerbájdžánem a na turnaji v SAE skončila poslední

Může česká reprezentace klesnout ještě hlouběji? Po věřejším utkání s Ázerbájdžánem, které národní výběr prohrál 0:2, se nabízí myšlenka, že horší už to být nemůže. Zápas se 125. týmem žebříčku FIFA se dozajista zařadí mezi nejostudnější utkání české reprezentace a poslední místo na turnaji ve Spojených arabských emirátech rozhodně neznačí blýskání na lepší časy, které celá fotbalová veřejnost očekává.

Stále ještě nový trenér Michal Bílek přivezl do Emiráů sestavu bez největších opor, zato plnou mladíků a debutantů v národním dresu. Nesehranost a nezkušenost z mezistátních utkání byla na hráčích v průběhu zápasu jasně patrná. Charakteristickým znakem hry českého výběru bylo množství zkažených přihrávek a nepřesných centrů, povedené rozehrané akce většinou končily špatnou finální přihrávkou.

Trenér nemohl být spokojen ani s obrannou linií, které chyběl zraněný stoper Hubník. Dvojice Šimůnek-Rajnoch si herně nerozuměla, kazila rozehrávku a rychlostně nestačila na aktivní protiútoky soupeře. Jeden z nich vyústil v první gól. To když po přesném centru zblízka hlavičkou

Česká reprezentace na fotbalovou špičku pouze vzhlíží. Ani turnaj v SAE nepřinesl zlepšení, naši fotbalisté prohráli i s Ázerbájdžánem. FOTO: ARCHIV

val nikým netísňený útočník Džavadov.

České mužstvo bylo ze začátku živější a dařilo se mu kombinovat, každá útočná snaha však skončila pokaženým zpracováním přihrávek, neškodnou střelou doprostřed branky nebo střelou mimo. Po vstřelené brance se si-

ly na trávníku začaly vyrovnávat, Ázerbájdžán se díky vytrvalé snaze dokonce stával dominantnějším týmem a čeští reprezentanti nebyli schopni na jeho sebejistý projev reagovat. Nakopávané míče vypovídaly o neschopnosti Čechů hrát kreativně, v záložní řadě chyběl hráč, který

by suploval Rosického roli tvůrce hry, a tak se ojedinělé šance Blažka nebo Papadopulose rodily spíše z náhodných přihrávek a odražených balonů.

Ve druhé půli se Michal Bílek snažil oživit mužstvo tím, že do hry poslal zkušeného Rozehnalu nebo talentované Hlouška s Neci-

dem, ale ani oni výkon českého kádru nepozvedli, naopak zklamali. Hlouškův výkon ovlivnilo, že nastoupil na pro něj neobvyklé pozici levého beka a Necid byl na svém typickém postu hrotového útočníka téměř neviditelný.

Českou reprezentaci definitivně pohřbil v 89. minutě druhým gólem Ruslan Abušov. Za 90 minut si Bílkův výběr nedokázal vytvořit ani náznak tlaku a doplatil na hrubé chyby a nesoustředěnost v obraně.

Pokud měl být turnaj v SAE zkouškou adeptů na národní dres a prvním krůčkem v budování nové reprezentační generace, pak svým průběhem vzbudil spíše negativní dojmy. Bezbranková remíza, respektive prohra na penaltě se Spojenými arabskými emiráty a prohra 0:2 s Ázerbájdžánem týmu ani fanouškům na nadšení nepřidá. V kádru se sice slabě zablýsklo pár nadějných individualit, jako Magera, Holec nebo brankář Grigar, ale celkově tým působil bezradně. S ohledem na případný prosincový zápas v Argentíně tak bude muset kouč Bílek udělat v týmu mnoho změn, aby národní tým neodjížděl z Jižní Ameriky s mnohem větším než dvougólovým přídelem.

LUČIE NEVRKLOVÁ

Mladí fotbalisté mají naději na ME 2011

Na reprezentanty do jedenadvaceti let můžeme být na rozdíl od jejich kolegů z A týmu pyšní. V úterním kvalifikačním zápase porazili domácí Iry 2:1 a upevnili tak svou pozici lídra skupiny.

V irské Ballymeně měli svěřenci trenéra Dovalila od začátku jasnou převahu. V útoku kralovali Rabušic z Brna a Libor Kozák z druholigové italské Brescie, který původně nebyl nominován.

Po několika neproměněných šancích se teprve v pětatřicáté minutě ujal trestný kop Martina Zemana a Česko vedlo. Než se Irové stačili z obdrženého gólu vzpamatovat, útočník Kozák poslal hlavou míč za Carsonova záda podruhé. Obě branky od sebe dělily pouhé dvě minuty. Až v závěru zápasu se Irům podařilo soupeře překonat. V dvaosmdesáté minutě z přímého kopu snížil Norwood.

Do baráže o postup na mistrovství Evropy v Dánsku postoupí vítězné deseti skupin a spolu s nimi čtyři nejlepší celky z druhých příček. Češi v pěti zápasech neztratili jediný bod s úctyhodným skóre 16:2. Před druhým Islandem si hájí náskok tří bodů. Na podzim příštího roku je ještě čekají domácí zápasy s Islandem, Německem a San Marinem.

VÁCLAV LANG

Jenson Button – po triumfu v MS následuje přestup do McLarenu

Současný držitel titulu mistra světa v závodech Formule 1 oficiálně oznámil svůj přestup do McLarenu. Potvrdil tak spekulace odborníků, kteří o jeho přesunu už nějakou dobu mluvili. Stane se týmovým kolegou bývalého mistra světa Lewise Hamiltona. Oba dva se budou chtít stát jedničkou týmu, a pokud má Button uspět, bude muset tvrdě bojovat. Ale to pro britského jezdce není nic nového.

Button se narodil v roce 1980. Jeho otcem je v Británii slavný rallycrossový závodník John Button. Právě od něj dostal osmiletý

Jenson svou první motokáru. Ve své první sezoně vyhrál všech 34 závodů a získal svůj první titul. Ve skvělých výkonech pokračoval i dál a v roce 1999 se stal nejlepším nováčkem Formule 3000. Na základě tohoto úspěchu si ho vybral Frank Williams do své stáje Formule 1.

Button se v první sezoně snažil, ale dopouštěl se mnoha chyb. Přesto celkově skončil na slušném osmém místě. Další rok jezdil za Renault, kde dosahoval průměrných výsledků. A jelikož byl nahrazen talentovaným nováčkem Fernandem Alonsoem,

u francouzské automobilky skončil.

Opět tedy musel změnit tým a ocitl se ve stáji BAR. V ročníku 2004 si vyjel svoji první pole position. Button se stále toužil vrátit do Williamsu, který ale neměl zájem. Od roku 2006 tak začal jezdit v monopostu Honda. Začátek sezóny byl pro něj špatný, nedokončil několik závodů. Nakonec ale dokázal na trati v Maďarsku vyhrát svou první Velkou cenu. Povedlo se mu to po 113 závodech ve formuli.

Následující sezónu Button vyhlásil útok na titul, ale poutal na

sebe pozornost spíše skandály. Užíval si života slavného závodníka se vším všudy. Největším „úspěchem“ v té době byl jeho románek s přítelkyní kolegy Davida Coultharda.

Následovala loňská sezóna, tým Honda se přejmenoval na Brawn GP a Button začal válet. Od začátku vyhrával jeden závod za druhým a potvrdil svůj celkový triumf týden před koncem šampionátu v Brazílii. Británie ovládla F1 dva roky po sobě, po Hamiltonovi se stal mistrem světa Jenson Button.

A Hamilton bude Buttonovým

novým týmovým kolegou. Vedení McLarenu si od angažování dvou posledních vítězů F1 určitě hodně slibuje, ale odborníci se přou, jestli je tento tah šťastný. Právě v McLarenu mají s rivalitou velkou zkušenost ze sezóny 2007, kdy Hamilton dělal dvojku Fernandu Alonsovi. Ti dva si tehdy vůbec nesešli a navzájem si škodili. Teď je ale prý situace jiná, oba Britové deklarují výborné vzájemné vztahy a stáj McLaren tak bude jedním z velkých favoritů příštího ročníku Formule 1.

LUKÁŠ PEČENĚ

FOTO: ARCHIV

„Nebyli jsme přesvědčeni, že to zvládneme,“ říká Petr Bříza

Výborný. Byly hlavním důvodem jen neuspokojivé výsledky?

My jsme hokejový klub a pro nás jsou pragmaticky řečeno důležité jen výsledky. A ty jsme bohužel neměli. A když nejsou výsledky, tak se to samozřejmě projevuje i do atmosféry v kabině. Vycítili jsme, že změnu musíme udělat. Nebyli jsme totiž přesvědčeni, že to výsledkově zvládneme nebo budeme zvládat. Sezóna je strašně rychlá, ztratíte pár zápasů a už může být pozdě. Takže jsme se tenkrát rozhodli pro rychlou změnu.

Léčba Volkem a Holaňem zatím funguje, vyhráli jste pět zápasů z pěti.

Samozřejmě něco vyjde, něco ne. Tak jako nám to předtím nevycházelo, tohle nám vyšlo. Od té doby jsme pětkrát v řadě vyhráli a zmenšili tak bodový odstup na místa, kde bychom chtěli být. Kde tým, jako je Sparta, zkrátka musí být.

Po změně v realizačním týmu jste se stal trenérem brankářů. Jak si tuto pro vás novou roli užíváte?

Tak hodně si užívám, baví mě to. Je to pro mě naprosto skvělá příležitost být týmu blíž. Hráči jsou trochu citlivější, když se jim ztratíte z očí, pak vás najednou vidí v obleku a vy jim něco začnete říkat. Tak jako jsem já cítil takový odstup nahoru ke kancelářím, tak se to může stát také jim. Je to pro mě skvělá příležitost přesně znát náladu v týmu. Navíc chci s gólmanky pracovat, baví mě to.

Brankářská dvojice Jan Cháběra – Petr Příkrýl je tedy neustále pod vaším drobnohledem. Jak hodnotíte jejich současné výkony?

Cháběra odchytal valnou část sezóny, po reprezentační pauze vychytal všech pět zápasů. Má naši důvěru. Samozřejmě na začátku sezóny se mu nedařilo tak, jak si on, my i fanoušci představovali. Ale Honza ukázal, že je velký bojovník a věřím, že jeho výkonnost půjde ještě nahoru.

V současné době extraligové týmy razí spíše trend vyrovnané dvojice brankářů. Klasické jedničky takřka vymizely, čím to je?

Nemyslím si, že by úplně vymizely. Dominik Hašek se zranil, Pöpperle jako jasná jednička v Plzni se také zranil, proto povolali Salfického. Karlovarský Mensator byl také jasným brankářem, ale jeho letošní forma je velmi špatná. Druhá věc je, že extraliga má neskutečně nabitý program, 52 zápasů je nasekáno do pár měsíců. Když k tomu připočítáte reprezentační pauzy, kdy se nehraje, tak z toho máte rytmus tří zápasů za týden, a to jeden člověk nemůže zvládnout. Dva kvalitní brankáři jsou nutností.

Vy jste ukončil profesionální kariéru po zisku titulu se Spartou v roce 2006. Zvažoval jste od té doby někdy seriózně návrat na led?

Ani seriózně, ani neseriózně. Seriózně neseriózně jsem se nad tím zamyslel a došel jsem k závěru, že jít na led by bylo velmi neseriózní. (smích)

Blíží se vrchol hokejové sezóny, olympijský turnaj ve Vancouveru. Chystáte se do Kanady podpořit český výběr?

Nechystám. Měl jsem tam sice jet, protože jsem členem výkonného výboru ČSLH (Český svaz ledního hokeje – pozn. autorů). Praxe byla taková, že členové tam jezdili, nicméně na můj popud jsme to probrali a z úsporných opatření jsme se toho všichni vzdali. Svaz není vůbec v jednoduché finanční situaci. Náš výlet tam nic neřeší, byli bychom jen figurky a turisté. Raději ušetřené peníze investujeme do rozvoje českého hokeje.

Zkusme malý experiment. Věřte se na chvíli do role trenéra národního výběru Vladimíra Růžičky. Jako bývalý reprezentační brankář máte určitě jasno v tom, kteří gólmáni by měli do Vancouveru odletět.

Pro mě se zatím jednoznačně rýsuje dvojice brankářů z NHL Vokoun - Pavelec. A jak znám Vládku Růžičku, tak trojka by mohla a měla být z domácí extraligy. V úvahu připadá ještě také Michal Neuvirth, který je hodně šikovný a nyní působí na farmě Washingtonu. Třeba se mu podaří procpat do prvního týmu a za-

míchat tak nominačními kartami. Ale v této chvíli bych favorizoval spíše kluky z extraligy, kteří by si tu šanci zasloužili.

Česko si v úterý 17. listopadu připomnělo 20 let od pádu komunistického režimu. Vzpomenete si, jak jste prožíval sametovou revoluci?

Já jsem se shodou okolností ocitl 25. listopadu na Letné, kde jsem mluvil za hokejisty. 24. listopadu jsme zrušili zápas s Plzní. Odmítli jsme ho na protest hrát. Já jsem v tu dobu po každém tréninku chodil na demonstrace. Tehdy jsem se sblížil se spoustou do dneška mých kamarádů, jako jsou bývalý fotbalista Dukly Pavel Karoch, Ivan Hašek, Lukáš Vaculík, Ondra Vetchý. Máme takové v uvozovkách listopadové přátelství. Byla to hrozná fajn doba, plná nadšení a entusiasmů, že je něco nového a že je tedy „vychrastíme téma klíčema“ a že skončí. Jo jo, vzpomínám na to. Dodneška a rád.

Text a foto:

MICHAL BÝČEK, JAN BARÁK